

Humus

Afdelingsblad IVN Maastricht | Herfst 2017 | nr 99

Maastricht

Bestuur

Voorzitter

Anneke van Montfort 06-11095935 an.van.montfort@hotmail.com

Vice-voorzitter

Irma Kokx 043-3258339* ipa.kokx@gmail.com

Secretaris/ledenadministratie

Carlo Poolen 043-3626261 ivn.maastricht@home.nl

Penningmeester

Theo van Mulken 06-22434560 thvanmulken@planet.nl

Leden

Chrit Merckelbagh 043-3612892 chritm@gmail.com
Gid van Schijndel 06-21253047 gid.van.schijndel@home.nl

Coördinatoren werkgroepen

Werkgroep Publieksactiviteiten

Irma Kokx 043-3258339* ipa.kokx@gmail.com
* na 18.00 uur

Werkgroep Jeugd - 'de Jekerdal-scharrelkids'

Tineke de Jong 043-3521109 tineke.de.jong@kpnplanet.nl

Werkgroep Flora (WGF)

Susanne Eussen 043-3259414 s.eussen@gmail.com

Werkgroep Natuurbeheer (WGNB)

Stephan Prinsen 06-42241763 stephanprinsen@gmail.com
Dirk v/d Weijer 043-3617900 bonlogis@hotmail.com

Werkgroep Vogels (WGV)

Janneke Ackermans 06-34832847 wgv.maastricht@gmail.com
Christine Woestenburg 06-48459788
Nico Wetzels 043-3479211

Werkgroep Wandelen met busvervoer

Herman Heemskerk 043-3613565 herman.heemskerk@home.nl

Werkgroep PR

Chrit Merckelbagh 043-3612892 chritm@gmail.com

Projectgroep Stadsnatuur

Rob Jansen 06-16778387 rob.jansen@jekerpmc.nl

Projectgroep Kloostertuin Opveld

Marieke Smits 043-3580020 mariekesmits_ivn@outlook.com

Secretariaat

Carlo Poolen 043-3626261
postadres: IVN Maastricht, Trichtervogdenstraat 70, 6223 CT Maastricht

Website www.ivn.nl/maastricht

Humus 99

Voorop staat...

...dat aan de wandelingen (met busvervoer) in de Ardennen of de Eifel iedere keer weer door een grote groep enthousiaste wandelaars wordt meegedaan.

Twee keer per jaar - in het voorjaar en in het najaar - organiseert de Werkgroep Wandelen (met busvervoer) onder leiding van Herman Heemskerk een mooie wandeling in de Ardennen of in de Eifel. Maximaal 50 personen (capaciteit v.d. bus) kunnen kiezen uit een lange wandeling van ongeveer 16 km of een korte wandeling van rond de 10 km. De afgelopen jaren hebben we bijv. een behoorlijk stuk van de Eifelsteig gelopen. De wandelingen worden zo uitgestippeld dat we altijd vertrekken vanaf een horecagelegenheid waar tijd is voor een kop koffie en een sanitaire stop en eindigen in een dorpje of stadje waar op een terras nog nagepraat en uitgerust kan worden onder het genot van een heerlijk Belgisch of Duits biertje, waarna de bus ons weer veilig thuis brengt!

Meer informatie over deze wandelingen bij Herman Heemskerk, e-mail: herman.heemskerk@home.nl of kijk op onze website www.ivn.nl/maastricht

Bestuursberichten

Nieuwe leden

In de afgelopen periode hebben zich de volgende nieuwe leden aangemeld: Christien op 't Hof, Peter en Jos van Minderhout, Martin Visser en Angela Moberts. We heten iedereen van harte welkom bij onze vereniging.

Post

In dit overzicht vindt u de meest interessante post die het bestuur van IVN Maastricht in de afgelopen periode heeft ontvangen. U kunt een poststuk opvragen bij de secretaris, Carlo Poolen.

IVN Regio: concept verslag 21 maart 2017

Milieufederatie Limburg: Limburgs Milieu nummers 01 en 02 uit 2017

IVN NL: Bereikmeting 2016 (naar bestuur)

IVN Eijsden: De Wissel, juni 2017

IVN NL: Verslag Landelijke Raad 10 juni 2017

IVN NL: Jaarverslag 2016

Humus nu ook digitaal!

Er is een nieuwe service op de website van IVN Maastricht. Vanaf begin april 2017 is ons afdelingsblad 'Humus' ook digitaal te lezen op de website. Klik op de startpagina (www.ivn.nl/maastricht) op het kopje '**Humus - lees hier**' in het groene menublok. Je komt dan op de pagina waar Humus nr. 99 staat, klik op de groene tekst 'Humus 99' en de pdf wordt gedownload.

Onder het kopje archief staan de oudere nummers, nu alleen nog Humus nr. 97 en 98, dit archief wordt steeds verder uitgebreid.

Blijf op de hoogte van onze activiteiten:

E-mail service	Aanmelden bij Chrit Merkelbagh, werkgroep PR: chritm@gmail.com
Website	Kijk ook op de website voor het laatste nieuws, www.ivn.nl/maastricht
Humus	Nr. 100 komt uit: begin januari en loopt tot half mei 2018

Komende activiteiten

Zondag 10 september - Sterwandeling ENCI-groeve

IVN Maastricht organiseert dit jaar de Sterwandeling waaraan de IVN-afdelingen uit de regio gevraagd worden deel te nemen. Het programma is nog niet helemaal definitief maar het plan is om onder begeleiding van gidsen een wandeling te maken rond de ENCI-groeve, met gebruik making van de trap. Vertrek en afsluiting is in Châlet D'n Observant.

Zondag 17 september - Ommetje stad

Met als gids Rob Jansen. Ook de stad is een landschap! Dat realiseren we ons meestal niet maar het is wel degelijk het geval. Ga mee en zie hoe eerst de natuur en vervolgens de mens dat landschap heeft gevormd. En natuurlijk welke kansen dat voor de natuur biedt. Vertrek om 14.00 uur vanaf de parkeerplaats op de hoek Cabergerweg/Frontensingel.

Dit ommetje is onderdeel van de Beleefweek van 16 t/m 24 september.

Voor meer info kijk op de website: www.beleefweekzuidlimburg.nl

Zaterdag 23 september - Handen uit de mouwen*

De paddenstoelenactiviteit nog aangekondigd in de vorige humus stellen we uit naar november, want we kunnen de mensen in kloostertuin Opveld helpen met het bouwen van een insectenhotel onder leiding van Frans Braeken, die dit al vaker voor scholen heeft gedaan, maar ook meegeholpen heeft in de Waardhoff bij Mesch. We knutselen zelf een mini bijenhotel dat vervolgens geplaatst wordt in het maxi hotel van Frans. Dus handen uit de mouwen dit keer. We verwachten iedereen bij de grote beuk om 14.00 uur en het duurt tot 16.00 uur. Voor wie daar nog nooit geweest is verzamelen we om 13.55 uur Veldstraat 20 te Heer-Maastricht.

Woensdag 18 oktober - Lezing Paddenstoelen

Op woensdag 18 oktober zal Henk Henczyk weer een lezing over paddenstoelen verzorgen. Hij weet nog niet of hij het algemeen zal houden of specifiek op houtzwammen in zal gaan. De lezing wordt georganiseerd vanuit de Werkgroep Flora, maar staat open voor alle belangstellenden. Aanvang 20.00 uur, Natuurtuinen Jekerdal.

Zondag 22 oktober - Eifelwandeling met busvervoer

IVN Eijsden en IVN Maastricht organiseren op zondag 22 oktober een wandeling met busvervoer in de Eifel. De wandeling gaat van Schevenhütte naar

Obermaubach. Ook nu weer 2 afstanden: ongeveer 12 km en 16 km. Na de korte koffiepauze wandelen we via de Wehebachtalsperre, door het Hürtgenwald, passeren de dorpjes Groshau en Kleinhau en eindigen in Obermaubach aan het gelijknamige stuwwater in de Roer. Schevenhütte ligt in het Wehebachtal in de Noord-Eifel niet ver van de Wehebachtalsperre. De wandelaars van de lange wandeling starten ter plaatse, terwijl de wandelaars van de korte wandeling met de bus naar de stuwdam worden gebracht, waar ook zij starten. De Wehebachtalsperre ligt in het uitgestrekt Hürtgenwald (130 vierkante km bos). De eerste steenlegging van de Wehebachtalsperre was op 7 juni 1977, de echte bouwperiode van de Wehebachtalsperre eindigde in 1981. Na het passeren van de dorpjes Groshau en Kleinhau, dalen we af langs het riviertje de Rinnebach naar Obermaubach. In Obermaubach is nog gelegenheid om uit te rusten en nog even na te genieten van de wandeling. Tussen 16.30 en 16.45 uur vertrekken we weer naar Maastricht. Goed schoeisel en kleding is belangrijk en ook het lunchpakket niet vergeten. De kosten van deze wandeling met busvervoer zijn voor IVN-leden € 17,- en voor niet-leden € 20,- inclusief een kop koffie bij de start.

Eventuele afmeldingen kunnen zonder kosten tot uiterlijk 8 oktober, bij latere afmeldingen vragen wij een vergoeding van € 10, -.

Vertrektijden: Emmaplein - 08.30 uur, Wilhelminasingel - 08.40 uur, Akersteenweg - 08.50 uur.

Aanmelden en informatie, graag per mail, bij Herman Heemsker: e-mail: herman.heemsker@home.nl (tel. 043-3613565).

Zaterdag 28 oktober - Nacht van de Nacht

Ook dit jaar weer een 'Nacht van de Nacht', een initiatief van de Milieufederatie om aandacht te besteden aan de lichtvervuiling in het hele land. We gaan kijken of we ook nog echt donkere plekken kunnen waarnemen en gaan we luisteren naar de geluiden die we horen. Net zoals andere jaren organiseren wij dit samen met het CNME en ook dit jaar wordt het een gecombineerd programma samen met de Scharrelkids.....

....de Jekerdal-scharrelkids* storten zich samen met de volwassenen in de duisternis! Ieder jaar trekken we het laatste weekend van oktober de donkere nacht in. Maar is het nog wel zo donker? Ervaar het tijdens de landelijke activiteit van de Nacht van de Nacht. Vorig jaar liepen we over de A2 boven op de Willem-Alexander tunnel, maar nu klimmen we de Sint Pietersberg weer op. We verzamelen om 19.00 uur in de Natuurtuinen Jekerdal en zijn om 21.30 uur terug.

Zaterdag 18 november - Naar de rand van het bos...*

Dit keer scharrelen we echt in een mooi stukje Savelsbos en gaan op zoek naar sporen van paddenstoelen en misschien zien we dan ook wel sporen van dieren. We maken een eigen paddenstoelenpaspoort. Wie weet gaat onze paddenstoelenspecialist wel mee die veel beter weet waar de paddenstoelen te vinden zijn. We vertrekken om 14.00 uur vanaf de Voerenweg aan de achterkant van het Europapark en de begraafplaats van Gronsveld. We zijn terug om 16.00 uur.

Zondag 19 november - Ommetje Geulle aan de Maas

Met als landschapsgids Tos Heuts. Dit ommetje neemt u mee door het veranderende landschap en laat u meebewegen op haar historie. U kunt dit stiltegebied ervaren door mee te lopen op zondag 19 november. Vertrek om 14.00 uur bij Café Oud Geulle, Geulderei 2, 6243 NG Geulle. Aan de overkant van het café is parkeergelegenheid.

Zondag 10 december - Excursie Lage Fronten

Dit wordt geen ommetje maar een excursie door de Lage Fronten, een gebied dat volop in beweging is. Vertrek 14.00 uur vanaf de parkeerplaats op de hoek Cabergerweg/Frontensingel.

Zaterdag 16 december - Speuren naar stenen*

Speuren naar stenen en andere sporen, we blijven speurneuzen. Langs de oude Grensmaas zijn de oevers veel lager en ligt er overal grind aangespoeld uit de Ardennen. De grote rotsblokken van de Ardennen zijn hier nog maar kleine steentjes, vaak helemaal afgerond door het rollen over de rivierbodem. Carlo weet alles over deze stenen te vertellen. Wie vindt de meeste verschillende soorten, we zijn benieuwd. We verwachten jullie om 14.00 uur bij de parkeerplaats op de kruising van de Ruyterstraat en Brigidastraat in Itteren. Terug om 16.00 uur.

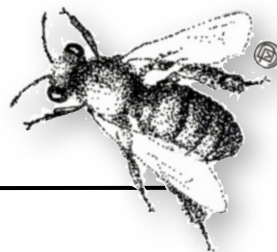
Zondag 14 januari 2018 - Nieuwjaarswandeling

Een mooie wandeling, hopelijk deze keer 's in de sneeuw. We gaan van châlet naar château en weer terug. Vertrek is om 14.00 uur bij châlet D'n Observant in de ENCI-groeve. Onderweg geven de coördinatoren van de verschillende werkgroepen een toelichting op de activiteiten van de werkgroepen en de publieksactiviteiten voor het jaar 2018. Na afloop van de wandeling is het gezellig toeven in het châlet.

Zaterdag 20 januari - Landelijke tuinvogeltelling*

In het weekend van 27 en 28 januari is de landelijke tuinvogeltelling. Wij gaan een week eerder alvast oefenen! Leer zaterdagmiddag van 14.00-16.00 uur in de Natuurtuinen Jekerdal hoe je de vogels in je tuin kan tellen, zodat je een week later in je eigen tuin of groengebiedje in je buurt de vogels kan tellen. Wie doet mee?

**De Jekerdal-scharrelkids gaan iedere maand op zaterdagmiddag van 14.00-16.00 uur de natuur in. Opgeven bij Carlo Poolen, e-mail: ivn.maastricht@home.nl*

Nieuwe cursussen

Natuurgidsenopleiding (NGO) in Regio Maas en Mergelland

Een opleidingsteam van IVN-ers van 5 IVN-afdelingen uit de Regio Maas & Mergelland hebben samen met John Steijns van het CNME hard gewerkt om de nieuwe digitale natuurgidsenopleiding uit te werken in een opleidingsprogramma voor de NGO 2017-2019. In dit team zitten voor Maastricht Karin Coenen, Henny Kloosterboer en Irma Kokx, waarbij Tineke de Jong betrokken is als cursuscoach, vooral in de beginfase.

Twee informatieavonden leverde tot nu toe 36 belangstellenden op, waarvan er op dit moment zich 23 definitief hebben opgegeven. De deelnemers komen uit 9 afdelingen, zijn daar lid (geworden) of hebben zich landelijk als lid aangemeld, om later eventueel te kiezen bij welke afdeling ze zich willen aansluiten. Ook leuk om te melden is dat er vier kersverse landschapsgidsen doorstromen om nu ook de NGO te gaan volgen om met name meer natuurkennis op te doen.

Het was een hele klus om een sluitend lesprogramma samen te stellen a.d.h.v. het nieuwe materiaal dat nu allemaal digitaal beschikbaar is in een NGO-box van landelijk IVN. Zowel het opleidingsteam als de cursisten kunnen via OnsIVN in deze digitale box hun materiaal halen, naast een fysieke NGO-map met teksten en uitleg op papier. Daarnaast kunnen we wel een mooi programma hebben, maar het moet ook net uitkomen voor de docenten die we nodig hebben. Gelukkig waren vele docenten bereid in deze opleiding een bijdrage te leveren. Zowel docenten uit verschillende IVN-afdelingen tot aan Weert toe, als docenten van het CNME en een enkele gastdocent zoals van Renes, die de geschiedenis van het Limburgs Landschap heeft beschreven.

De natuurgidsenopleiding bestaat uit ca. 45 lessen, waarin zowel basistheorie behandeld wordt als vooral veel leren in de praktijk. Verder met heel verschillende opdrachten om uit te voeren, zoals onderzoek in een eigen gebied. Daarnaast loopt iedereen stage bij een zelf gekozen organisatie, waar dan wel een educatieve activiteit uit voort moet komen. Dus afdelingen kunnen stageplekken indienen, maar de cursist kan ook zelf met een leuke stageplek komen. Vooral iets gaan ontdekken wat je nooit eerder hebt gedaan geeft veel voldoening. Opleidingsteam en cursisten een goede tijd gewenst met veel leerzame momenten samen.

Tineke de Jong, Cursuscoach Limburg

Cursus Geologie

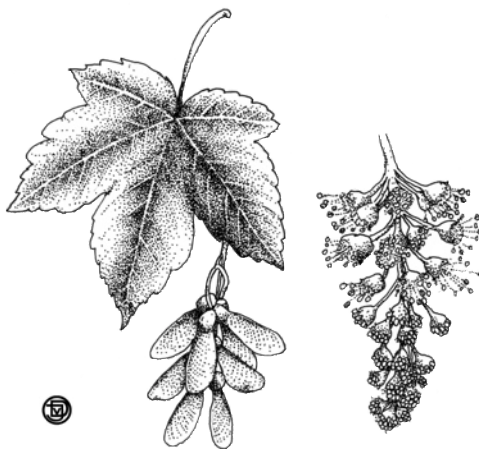
Elke 2 jaar biedt Carlo Poolen een cursus Geologie aan waarin de geologie en het landschap van Zuid Limburg centraal staan. De ontstaansgeschiedenis met de belangrijkste geologische tijdperken wordt behandeld in 4 theorielessen. In 4 excursies wordt aan de hand van het landschap bekeken wat er aan geologie hierover terug te vinden is. De theorielessen vinden plaats op dinsdagavond en starten om 20.00 uur in de Natuurtuinen Jekerdal en eindigen rond 22.00 uur. De excursies op zaterdagochtend zijn op verschillende locaties die tijdens de cursus bekend gemaakt worden. Deze starten om 09.30 uur en duren tot ongeveer 12.00 uur. De lesdata zijn: dinsdag 5 september, zaterdag 9 september, dinsdag 26 september, zaterdag 30 september, dinsdag 3 oktober, zaterdag 7 oktober en dinsdag 31 oktober en zaterdag 4 november. De kosten zijn € 32,- voor leden en € 44,- voor niet-leden. Een digitale reader zit bij de cursuskosten inbegrepen. Voor meer informatie en aanmelding: Irma Kokx, ipa.kokx@gmail.com.

Op dit moment hebben zich 15 deelnemers gemeld voor de cursus geologie van Carlo. Het is fijn dat deze succesvolle cursus weer kan starten.

Cursus Bomen

Dit najaar staan de laatste twee lespakketten (3 en 4) van de cursus Bomen gepland. Op 19 (theorieles) en 30 september (excursie) wordt bekeken welke zaden er op onze bomenroute al gevormd zijn en tot slot op 24 (theorieles) en 28 oktober (excursie) komen de bladeren en de prachtige herfstkleuren in het Stadspark aan bod. Er is al zo veel belangstelling voor deze cursus dat deze volgend jaar weer aangeboden wordt.

Van her en der

Onderhoud IVN-landmark

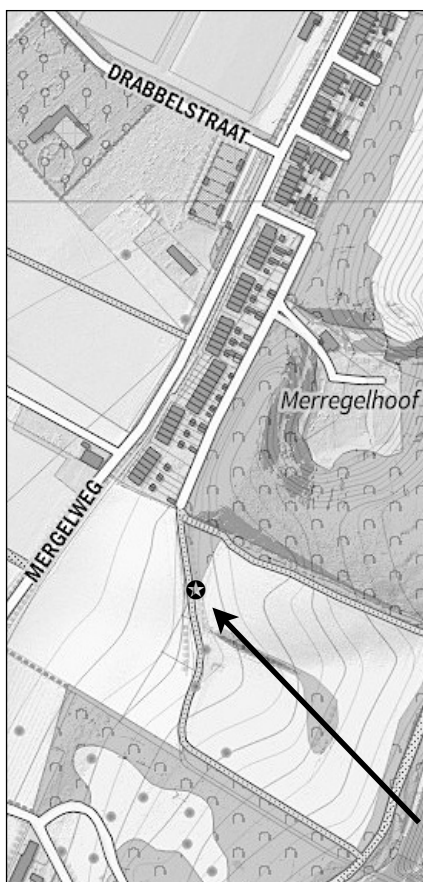
Normaal gesproken zorgt de werkgroep natuurbeheer er voor dat het IVN-landmark er keurig bij ligt, maar bij het laatste coördinatorenoverleg werd afgesproken dat deze keer het bestuur onder leiding van Dirk de handen uit de mouwen zou steken. Voor de vergadering van 7 juni kwamen Anneke, Irma, Chrit en zijn vrouw Riny om 18.00 uur bij het landmark om te snoeien, het hoge gras op de zitbank te verwijderen, het gras rond de cirkel te knippen en de haag achter de zitbank meer model te geven. Die haag is inmiddels flink gegroeid en dat komt ook doordat de paarden er niet meer van kunnen eten omdat het pad langs het

landmark inmiddels zo'n 2 meter lager is komen te liggen. De takken van de haag worden op een speciale manier met elkaar verbonden. Dirk heeft ons dat haarfijn uitgelegd en laten zien: van beide takken wordt een stukje schors verwijderd, de wonden worden op elkaar gedrukt en met een binddraad vastgezet. Zo kunnen de takken met elkaar vergroeien en wordt de haag stevig en ondoordringbaar. In Noord-Limburg wordt dit toegepast bij de Maasheggen. Daar zijn zelfs kampioenschappen Maasheggenvlechten.

Na zo'n anderhalf uur werken zag het landmark er weer tip-top uit. Het IVN-landmark (voor wie het niet weet) is tot stand gekomen bij gelegenheid van het 40-jarig jubileum van IVN Maastricht. De 2 bomen - een eik en een beuk - waar het landmark tussen ligt, zijn geplant bij het 25-jarig jubileum. Echt een IVN-plekje dus op de westelijke flank van de Sint Pietersberg (zie kaartje) en zeker de moeite waard om eens te bezoeken, te gaan zitten en te genieten van het uitzicht over het Jekerdal. Misschien krijgt u dan een idee wat we aan deze plek kunnen toevoegen bij gelegenheid van ons 50-jarig jubileum in 2021. Iedereen kan trouwens een voorstel indienen wat we als vereniging kunnen doen bij ons 50-jarig jubileum en dat hoeft niet persé bij het IVN-landmark te zijn. Indienen kan bij Tineke de Jong, e-mail: tineke.de.jong@kpnplanet.nl [CM]

De Meesjes bij ons in de tuin

Het was januari toen de 3 mezenkastjes, die ik bij mij in de tuin heb op-hangen, geregeld bezocht werden door koolmeesjes. In april werden die bezoeken frequenter en ten slotte werd het mezenkastje dat ik tegen de Ginkgo had opgehangen uitgekozen als het favoriete nestkastje. Toen werd het stil. Op het einde van de maand mei zei Tinie tegen mij, ik hoor de vogeltjes piepen. Ik hoorde dus niets, wat niet echt verwonderlijk is, maar de koolmeesjes begonnen steeds vaker met een rupsje het kastje in te duiken. Uiteindelijk was dat 1 keer per minuut, ik vraag me af waar ze met zo'n grote regelmaat en met die snelheid de rupsjes vandaan halen en ook ik hoorde nu ook de jonge koolmeesjes piepen. Het zal in de laatste week van mei zijn geweest toen op een donderdagmorgen rond een uur of 10 een geweldig 'ge-tstststs' in de tuin losbarstte. Op twee plaatsen, in de kronkelwilg en de hulst was het een en al 'tstststs'. En ja hoor uit het kleine gaatje van het mezenkastje kwam een rond pluizig bolletje naar buiten en fladderde 3 meter verder en verdween in de conifeer. En ook dat jong begon te 'tstststs-en'. De ouders bleven 'tstststs-en' en een voor een fladderden nog zes ronde pluizige vogeltjes naar de conifeer aan de overkant van mijn tuintje en verdwenen tussen de naalden. Hoe de ouders weten hoeveel jongen ze hebben gevoerd weet ik niet maar het 'ge-tstststs' nam nog toe en een koolmeesje ging voor het gaatje hangen van het nestkastje en het andere koolmeesje zat vlakbij op een takje van de kronkelwilg. Af en toe verscheen een pluizig bolletje voor het gaatje en viel weer terug, maar uiteindelijk vloog ook dit pluizig bolletje, nummer acht, de conifeer in. Zo af en toe hoorden we in de tuin nog het 'ge-tstststs'. Wij zaten later in de tuin met een kop koffie aan het bekomen van het avontuur toen plotseling met een luid 'scht - scht - scht' een ekster de conifeer indook en met een jong pluizebolletje in zijn bek er weer uitkwam, achtervolgt door de twee meesjes die met luid 'tstststs' achter de ekster aan gingen en verdwenen in de tuin bij ons achter. Hoe het verder is afgelopen weet ik niet, maar enkele weken later zagen we dat twee meesjes met de vleugeltjes vliegbewegingen makend en 'tststst-end' een oudermeesje achtervolgden. [HH]

hoveniersbedrijf
Groen || centrum Biesland

tuinarchitectuur - sierbestratingen - sierplanten

Al meer dan 25 jaar de specialist op het gebied van
aanleg en onderhoud van creatieve tuinen.

Volg ons op

www.facebook.com/groencentrum.biesland

of kijk op

www.groencentrumbiesland.nl

Cannerweg 262, 6213 BL, Maastricht, tel. 043-3250421

Administratiekantoor

Th.J.H. van Mulken

Glazeniersdreef 70
6216 NZ Maastricht

E-mail: thvanmulken@planet.nl

Telefoon: 06-22434560

Kamer van Koophandel no. 1412473
Beconnummer 152092
Bank: NL64INGB0001412061

Voor al uw administratie- en belastingzaken

Activiteitenkalender

SEPTEMBER

WGV = Werkgroep Vogels
WGF = Werkgroep Flora
WGNB = Werkgroep Natuurbeheer

za	02	09.30	L	WGF - Bokrijk
ma	04	19.30	N	Start Natuurgidsenopleiding Regio Maas & Mergelland
di	05	20.00	N	Cursus Geologie - Theorieles 1 (pag. 7)
wo	06	20.00	N	Bestuursvergadering
za	09	09.30	L	WGNB- snoeien op nader te bepalen plek
za	09	09.30	L	Cursus Geologie - Excursie 1, locatie wordt nog bekendgemaakt (pag. 7)
zo	10	12.30	L	Sterwandeling Regio Maas & Mergelland - ENCI-groeve (pag. 3)
di	12	20.00	N	WGV - bijeenkomst
di	19	20.00	N	Cursus Bomen - lespakket 3 theorie (pag. 7)
wo	20	20.00	N	WGF - determineren met IVN Meerssen en Eijsden
zo	17	14.00	L	Ommetje Stadsnatuur Maastricht - vertrek P Cabergerw./Frontensgl. (pag. 7)
za	23	14.00	L	Jekerdal - scharrelkids - bouwen insectenhôtels in Heer (pag. 3)
zo	24	09.00	L	WGV - excursie, locatie nog nader te bepalen
di	26	20.00	N	Cursus Geologie - Theorieles 2 (pag. 7)
za	30	09.30	L	Cursus Geologie - Excursie 2, locatie wordt nog bekendgemaakt (pag. 7)
za	30	09.30	L	Cursus Bomen - lespakket 3 excursie (pag. 7)

OKTOBER

di	03	20.00	N	Cursus Geologie - Theorieles 3 (pag. 7)
wo	04	20.00	N	Bestuursvergadering met coördinatorenoverleg
za	07	09.30	L	Cursus Geologie - Excursie 3 (locatie wordt nader bekend gemaakt) (pag. 7)
za	07	09.30	L	WGF - Europapark Gronsveld
di	10	20.00	N	WGV - bijeenkomst
wo	18	20.00	N	Lezing Paddenstoelen/Henk Henczyk - Natuurtuinen Jekerdal (pag. 3)
za	21	09.30	L	WGNB - snoeien op nader te bepalen plek
zo	22	08.30	L	Wandeling met busvervoer - Schevenhütte>Obermaubach (pag. 3)
di	24	20.00	N	Cursus Bomen - lespakket 4 theorie (pag. 7)
za	28	09.30	L	Cursus Bomen - lespakket 4 excursie, vertrek StayOkay (pag. 7)
za	28	19.00	L	Nacht van de Nacht - Scharrelkids & publiek, tot 21.30 uur (pag. 4)
za	28	09.00	L	WGV - excursie, locatie nog nader te bepalen

di	31	20.00	N	Cursus Geologie - Theorieles 4 (pag. 7)
----	----	-------	---	--

NOVEMBER

wo	01	20.00	N	Bestuursvergadering
za	04	09.30	L	Cursus Geologie - Excursie 4, locatie wordt nog bekendgemaakt (pag. 7)
za	04	09.30	L	WGNB- snoeien op nader te bepalen plek
za	04	09.30	L	WGF - excursie paddenstoelen
di	14	20.00	N	WGV - bijeenkomst
wo	15	20.00	N	WGF - Agenda bespreken en evalueren
za	18	14.00	L	Jekerdal-scharrelkids - paddenstoelen Savelsbos (pag. 4)
zo	19	14.00	L	Ommetje Geul a/d Maas - start Geulderei 2, Geulle (pag. 5)
zo	26	10.00	L	WGV - excursie, locatie nog nader te bepalen

DECEMBER

za	02	09.30	L	WGF - Waldeckpark
wo	06	20.00	N	Bestuursvergadering
za	09	09.30	L	WGNB - snoeien op nader te bepalen plek
wo	13	20.00	N	WGF - Kerstbijeenkomst
zo	10	14.00	L	Excursie Lage Fronten - start P hoek Cabergerw./Frontensingel (pag. 5)
di	12	20.00	N	WGV - bijeenkomst
za	16	14.00	L	Jekerdal-scharrelkids - stenen in Itteren (pag. 5)
zo	31	10.00	L	WGV - oliebollexcursie

JANUARI 2018

wo	03	20.00	N	Bestuursvergadering
za	06	09.30	L	WGF - stadspark
di	09	20.00	N	WGV - bijeenkomst
za	13	09.30	L	WGNB - snoeien op nader te bepalen plek
zo	14	14.00	L	Nieuwjaarswandeling - start Châlet D'n Observant (pag. 5)
wo	17	20.00	N	WGF - activiteit nog te bepalen
za	27	10.00	L	WGV - excursie, locatie nog nader te bepalen
za	20	14.00	N	Jekerdal-scharrelkids - Oefenen voor de Nationale vogeltelling (pag. 5)

N = de activiteit vindt plaats in de Natuurtuinen Jekerdal - Drabbelstraat 7
L = de activiteit vindt plaats op locatie
Kijk voor meer info op ivn.nl/afdeling/maastricht

**Parkeer voor Natuurtuinen s.v.p. aan de Mergelweg.
Boete parkeren in de Drabbelstraat: € 70,- !!**

Logboek werkgroepen

Werkgroep Publieksactiviteiten

Zondag 21 mei - Natuurbeleving op Maat

Op zondag 21 mei 2017 heeft voor de derde keer het evenement Natuur op Maat plaatsgevonden. Natuurbeleving op Maat (NOM) is een natuuractiviteit voor met name oudere mensen met een beperking die niet zo gemakkelijk meer met de natuur in aanraking komen. De activiteit is ontstaan als publieksevenement van de IVN Natuurgidsen-opleiding regio Maas en Mergelland 2013-2015, waarmee de toenmalige deelnemers deze opleiding afsloten. Deze derde en laatste lichting werd aangeboden in de Kloostertuin achter zorgcentrum Croonenhoff in Heer, Maastricht. Het evenement bestond uit zes natuur-op-maat-activiteiten waaraan ongeveer 35 minder validen (afkomstig van Envida Croonenhoff zelf en van de Zonnebloem afdeling Maastricht) deelnamen met ook ongeveer 35 vrijwilligers. Dit succesvolle evenement wordt de komende jaren gecontinueerd. IVN Valkenburg zal in 2018 de NOM in een vereenvoudigde vorm (NOM-light) gaan organiseren, terwijl IVN Meerssen dat in 2019 gaat doen. Ook IVN Voerendaal en IVN Vaals/Vijlen waren met een afvaardiging van het bestuur aanwezig en ook zij hebben, evenals IVN Maastricht, toegezegd dit te willen organiseren na 2019. Al met al een mooi resultaat waar we erg trots op zijn. [WL]

Ommetjes

Het ommetje van Ton Castermans en André Ament in Waterval op zondag 30 april kende helaas maar 9 mensen (de 2 gidsen en 7 wandelaars). Het was wel erg de moeite waard omdat er veel gekapt was langs de Watervalderbeek en daardoor krijgt de begroeiing een kans. Het *Paarbladig Goudveil* bloeide uitbundig en dat is heel bijzonder omdat dit een zeldzaam plantje is dat niet meer veel voorkomt, maar kan grote plakken vormen. De volgende ommetjes vonden plaats in de Avondnatuurvierdaagse waarbij Carlo het ommetje Wolder en Borgharen (zijn thuis) voor zijn rekening nam en Johan-

na haar ommetje rondom Château Neercanne presenteerde en Marieke haar ommetje rond de Wolfskop.

Maandag 26 juni - Avondnatuurvierdaagse Ommetje Wolder

De Natuurvierdaagse trappen we af met ons splinternieuwe Ommetje Wolder. 23 deelnemers hebben de weg naar Wolder gevonden. We volgen de gemarkeerde route, maar moeten helaas vaststellen dat enkele bordjes bescha-

digd zijn. Ik vertel het verhaal van de droogdalen rond Wolder. Verbaasd luisteren de mensen naar het ontstaan van al die hellingen en dalen waar de mensen al jaren door heen wandelen of fietsen. Via het Millenniumbos en het Cannerbos lopen we weer terug naar Wolder. In het Cannerbos vertel ik nog over kasteeltuinen, hellingbossen en mergelgroeves. [CP]

Dinsdag 27 juni - Avondnatuurvierdaagse Ommetje rondom Château Neercanne

Op dinsdag ben ik met 23 mensen vertrokken vanaf de parkeerplaats bij het Château. Vanaf hier zijn we langs het voormalig NAVO hoofdkwartier en de Jezuietengrot richting de Jeker en de St. Pieterberg gelopen. Vervolgens langs

het schrale kalkgrasland van de Kannerhei richting de Duivelsgrot. Vandaar via de voormalige Kannerstort via het trappetje naar beneden richting dorp. Vlak voordat we op de t-splitsing komen via het wandelpaadje achterlangs de huizen gelopen. Vervolgens een stukje Mergelweg en dan richting de watermolen van Neercanne. Vandaar via de wijngaard weer naar het Château. Hier nemen we afscheid van een deel van de groep. Ongeveer een derde loopt via de poort richting auto. De overige deelnemers trotseren de regen en lopen via het steile paadje richting Hoogcanner-

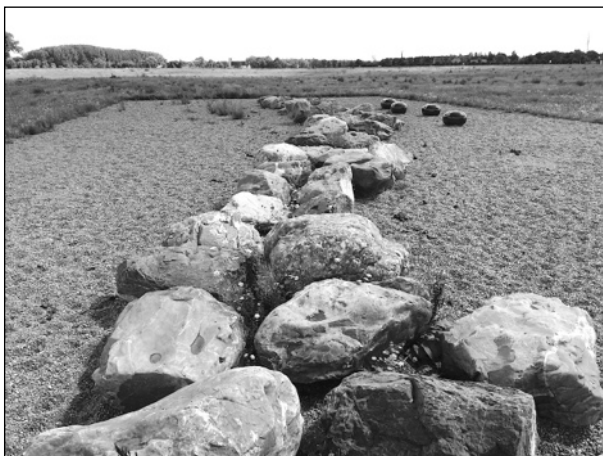
bos (een flinke klim!) en vervolgens door het voormalige sterrenbos richting het Château. We staan hier boven het Château en hebben een schitterend uitzicht over het Jekerdal, waar we zojuist gewandeld hebben. Een prachtig punt waar je het landschap als het ware kunt 'lezen'. Het uitgesleten dal met daarin de mean-

derende Jeker, de St. Pietersberg, maar ook menselijk invloeden zoals de ENCI-schoorsteen, de Observant en het ENCI-bos. Wat mij betreft, ondanks het regenbuitje, een geslaagd ommetje! [JR]

Woensdag 28 juni - Avondnatuurvierdaagse Ommetje Borgharen

Een ommetje in mijn eigen woonomgeving! 23 mensen staan bij de kerk te wachten op wat gaat komen. Opvallend is dat er niemand uit Borgharen zelf bij is. Na een korte inleiding over Borgharen lopen we naar het kasteel. Daarna duiken we in de nieuwe natuur die is ontstaan door de riviervverbreding. De mensen kijken hun ogen uit: bosontwikkeling, grindbanken in de rivier, een paars tapijt van Kattenstaart, wilde paarden aan de oevers van het water. Het landschap is spectaculair en ziet er on-Nederlands uit. Als afsluiting bezoeken we het monument van het paardengraf. 65 Grindblokken markeren de plek waar in 2009 65 paardenskeletten zijn gevonden. [CP]

Donderdag 29 juni - Avondnatuurvierdaagse Ommetje Wolfskop/Blankenberg

Donderdag 29 juni zijn we met 25 geïnteresseerden, veel enthousiaste IVN-ers en een gezin met een van hun zonen en opa en oma, die tijdens de avondnatuurvierdaagse het groeven ommetje gaan wandelen in Cadier en Keer. Het was een prachtige zomeravond met een lekker zonnetje.

We zijn gestart op het Raadhuisplein en via de Keunestraat en het Fatima kapelletje door de grub naar de bosrand gelopen. Hier hebben we de orgelpijpen in de Julianagroeve bewonderd. Vervolgens zijn we via een smal paadje langs het korenveld (het is toch gerst!) langs de kersenboomgaard onder het viaduct van de Rijksweg gewandeld. Hier lag vroeger het traject van de stoomtram van Maas-tricht naar Vaals. Voor de duidelijkheid: dit was een ander traject dan het Miljoenenlijntje. We volgen dit traject een stuk en worden verrast door de enorme loodsen (ook nog in aanbouw) van de aardappelboer. We vragen ons af of dit past in het landschap? Vervolgens gaan we naar beneden en zien de hoeve en een stukje

van huize Blankenberg liggen. De witte gebouwen schitteren in de zon. Heerlijk beschut lopen we over de holle weg en bereiken dan groeve Blankenberg oftewel Wolfskop genaamd. Dit is het juweeltje van onze wandeling. We zien de grootste vuursteenbank van de wereld, die we hier kunnen aanraken en van dichtbij bekijken. Deze vuursteen - en kalksteen lagen zijn 70 miljoen jaar geleden in de Krijt-zee ontstaan uit restanten van gestorven zeedieren en planten. Als je omhoog kijkt kun je met enige fantasie de kop van een wolf ontdekken. We klauteren het steile pad met een nieuwe armleuning omhoog en dan...hebben we een uitzicht over het droogdal....daar wordt ieder stil van! De wilde marjolein bloeit volop. Het bankje is voor enkelen van ons een uitkomst! Het valt niet mee om hier weg te gaan. Langs de pruimenbomen lopen we weer terug en kijken even naar het kruisbeeld met de vriendelijke boodschap. We wandelen verder over de Kerkstraat naar ons startpunt. Sommigen gaan nagenieten van een biertje op het terras. Wat een prachtige zomeravond!

[MS]

Excursies voor derden

Zaterdag 27 mei - Jeugddag Vereniging Visstandverbetering Maas

De Vereniging Visstandverbetering Maas organiseert al jaren een cursus vissen voor de jeugd. Een keer per jaar is er een terugkomdag voor oude en nieuwe cursisten. De dag bestaat uit waterdiertjes vangen en daarna vissen. Het aantal deelnemers aan de cursus en aan de terugkomdag neemt echter al een tijdje af. Dit jaar is slechts één jongetje komen opdagen. Met veel plezier is hij aan de slag gegaan met een schepnetje en al snel zijn de bakken gevuld met allerlei waterdiertjes. Het is deze zaterdagochtend heel gezellig, ik heb weer veel visserslaltijn gehoord, maar de vissersclub gaat zich beraden over het volgend jaar.

Zaterdag 17 juni - wandeling stenen binnenstad voor IVN Brunssum

Een lid van IVN Brunssum heeft mijn presentatie gezien over geologie in de stad tijdens de IVN Districtsdag in 2016. Zij heeft mij gevraagd om de wandeling door de binnenstad van Maastricht te doen. De 4 deelnemers kennen Maastricht een beetje, maar deze wandeling laat een geheel andere kant van de oude stad zien. De vele monumentale gebouwen zijn wel bekend, maar de stenen vertellen hun eigen verhaal. In 2016 is het boekje verschenen: 'Steengoeie wandelingen' met 10 geologische wandelingen in Nederland. In het boekje zijn wandelingen opgenomen in Maastricht en rondom Bemelen. (Het boekje is te bestellen via de website: www.steengoedewandelingen.nl). De informatie uit dit boekje heb ik in mijn route ingepast. In de binnenstad hangt een gezellige sfeer vanwege de concerten van André Rieu op het Vrijthof. De wandeling hebben we afgesloten in de het Museum aan het Vrijthof waar tot mijn verbazing een prachtige haard uit Belgisch marmer staat. Deze heb ik direct in mijn verhaal opgenomen.

Zondag 18 juni - Landschapswandeling Jekerdal

Bij de aanleg van het Ommetje Wolder is het Buurtplatform Campagne betrokken. Het platform heeft IVN Maastricht verzocht om een excursie te houden door het Jekerdal voor meer achtergrondinformatie. 15 deelnemers staan op zondag 18 juni klaar voor vertrek in Kanne. Tegelijk met ons staat ook een Belgische Natuurvereniging klaar voor een wandeling, dus is er enige verwarring over wie bij wie hoort. Het is die dag bloedheet en we besluiten om het rustig aan te doen en de route in te korten. Vanuit Kanne lopen we naar de Duivelsgrot, ondertussen vertel ik over de onstaansgeschiedenis van het Jekerdal en het dorp Kanne. Via het ENCI-bos en het Jezuïtenpad lopen we terug naar Kanne. In het Chateau Neercanne mogen we een kijkje nemen in het gangenstelsel, een onverwachte toe- gift op de excursie van vandaag.

[CP]

Werkgroep Jeugd

lekerdal-scharrelkids

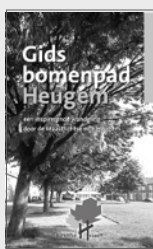
Zaterdag 24 juni - Op zoek naar waterbeestjes

Op zaterdagmiddag kwamen 6 kinderen met ouders en grootouders en Carlo, Irma en Petra als begeleiders samen bij de ingang van de Kleine Weerd. Met zijn allen hebben we de vele schepnetten en kisten met materialen over het nieuwe bruggetje van de nieuwe waterloop gesjouwd om langs de waterkant beestjes uit het water te kunnen halen. Helaas zat er geen enkel leven in het water. We zijn doorgelopen naar het oude stuk Maasoevers en zagen een meerkoet broeden. Opnieuw hebben we aan de kant van het provinciehuis geprobeerd om waterbeestjes te vangen, maar ook dit leverde behalve schelpen van zoetwater mosselen weinig op. In het water zwommen Nijlganzen met jongen. Maar het

weer was lekker en de kinderen hebben zich uitstekend vermaakt aan de waterkant met het keilen van stenen en het zoeken van beestjes in de struiken. [IK]

Publicaties te koop in de Natuurtuinen
of via tineke.de.jong@kpnplanet.nl

Bomenwandelboekje 'Van Hemel tot Fossiel' € 6,00

Gids bomenpad Heugem € 2,50

Bomenwandeling 'Eik en Beuk' € 3,50

In de voetsporen van Eli Heimans € 9,95

**Mescher Ommetje € 7,- voor IVN-leden
€ 8,- niet IVN-ers**

Werkgroep Flora

Zaterdag 4 maart - Langs de Jeker

Op 4 maart zijn we met de florawerkgroep een stukje van de Jeker gaan bekijken. Pieter woont sinds kort in het Jekerdal en had bij een vorige activiteit van de florawerkgroep al iets over de Jeker verteld. Bijvoorbeeld dat de Jeker 55 km lang is en ontspringt bij het Waalse dorpje Lens-Saint-Servais. En dat de Jeker voor Maastricht erg belangrijk was. Onder andere voor de teelt van groente en voor energie (watermolens). We zijn meteen achter de Natuurtuinen begonnen, waar de Jeker onder de Meesenbroekweg doorstroomt. Maar voordat we bij de Jeker kwamen vielen ons twee soorten bloeiende sleutelbloemen op in de Natuurtuinen. Het waren duidelijk verschillende soorten maar welke? Het bleken de gulden sleutelbloem (kroonblaadjes eigeel met oranje vlek en samen een klok vormend) en de slanke sleutelbloem (kroonblaadjes lichtgeel met oranje keel en samen bijna vlak). Langs de Jeker zagen we de gulden sleutelbloemen ook. Verder de pinksterbloem, knotwilg (schietwilg), hartbladige els, kruipende boterbloem, smalle weegbree, lisdodde, gevlekte dovenetel, middelste teunisbloem (het zaad nog verdort aan de steel), rode kornoelje, Canadese guldenroede (ook nog te zien van verleden jaar), wilde marjolein, klein hoefblad, kleine veldkers, speenkruid, boerenwormkruid, knoopkruid, de door IVN geplante steeliep (met verse vruchten aan de steeltjes), wilde peen, smeerwortel en ridderzuring. De sporen van de bevers waren ook duidelijk te zien. Zelfs hele dikke bomen waren doorgeknagd! [PT]

Woensdagavond 17 mei - Ambyervijver

Als we bij de vijver, vanuit het paadje bij L1, zijn aangekomen, zijn we verbaasd over de verandering welke hier heeft plaatsgevonden. De vijver is een echt watergebied geworden. Vroeger was er gewoon een ronde poel waar we omheen konden lopen. Nu zien we een weidsheid en veel diepte met een interessante wisselwerking tussen wonen en natuur. We zien een blauwe reiger uit het water opstijgen. Langs de kant

staan witte abelen die zo sterk teruggesnoeid zijn dat alleen de stam nog staat. Ook zien we dat deze stammen zijn ingezaagd zodat ze langzaam zullen afsterven. Op deze manier zorgen ze voor dood hout wat weer goed is voor diverse organisme (ecologie). Insecten zullen in deze stammen hun voedsel vinden en vogels willen deze insecten weer graag opeten. Ook zijn er nestkastjes in opgehangen. Over één boom hebben we ons verbaasd. Ondanks de zware behandeling laat hij nog steeds veel blad zien. Een echte doorzetter dus. De zaailingen van deze bomen zijn sterk afgenomen en er is dus plaats voor andere vegetatie. Nieuwsgierig kijken we wat er zoal staat. Klit, groot streepzaad, scherpe - en kruipende boterbloem, brandnetel, nagelkruid en hoefblad. Graag zouden we wat meer vegetatie zien welke in deze biotoop echt thuis hoort. Onder andere vlier, hazelaar en Spaanse aak zorgen voor wat bebossing. Bij een open plek naast de vijver zien we gele lis in bloei staan en wat verderop watermunt en pennigkruid. Dit is wat we graag zien hier. Vijfvingerkruid, smalle weegbree en rode klaver staan hier ook en op de achtergrond denken we een zwartkop te horen. We lopen het pad weer verder langs look-zonder-look, rode kornoelje, kruldistel en veldzuring. Opvallend is dat we fluitenkruid in bloei zien staan. En een grote moeraseik staat er prachtig bij. Verderop staat een okkernoot en tegen het einde van het pad zien we herderstasje, ratelaar, ringelwikke, margriet, kleine klaver en speerdistel staan. De ondergaande zon doet ons omdraaien om weer bij onze fietsen te komen. Het was een fijne avond. [SE]

Zaterdag 3 juni - Brunssummerheide

Op de grote stille heide... Op 3 juni trok een klein gezelschap van de florawerkgroep naar de Brunssummerheide. Ik was daar nog nooit geweest en was verrast door de uitgestrekte vergezichten en de grote gelijkenis met de Veluwe. Inderdaad een geheel andere biotoop dan die we gewend zijn. Susanne heeft hier haar jeugd doorgebracht en kent de heide dus als haar broekzak. Ik hoorde haar vertellen over de Rode Beek en was daar wel nieuwsgierig naar. We zagen veel kleine plantjes op het zanderige pad met roestbruine - tot donker rode zaadpluimpjes. Het bleek Schapenzuring te zijn. Ook zagen we een plantje met een schattig helder geel bloempje en onder de bloemblaadjes een rood streepje: bewijs dat we met het Muizenootje te maken hadden. Twee plantjes die speciaal in deze biotoop voorkomen. Verder hebben we nog genoteerd o.a.: Zomerfijnstraal, Muurpeper, Viltganzerik en Speerdistel. Maar waar was nu die Rode beek? Zoals gewoonlijk was

onze blik enkel naar beneden gericht. Ik liep een heuvel op en zag een heerlijk weids landschap, maar geen Rode Beek. Opeens werd ik gemeen geprikt in mijn been: ik stond boven op een mierenhoop. Vlug weer naar beneden en we probeerden nog via andere wegen de Rode Beek te vinden, maar helaas, we moesten terug. Wel heeft Susanne ons nog even op een heerlijk glaasje fris getrakteerd op het terras met prachtig uitzicht. De Rode Beek vinden we een volgende keer wel. [MD]

Woensdag 19 juli - Holle weg in Wolder

Op woensdagavond 19 juli kwam het floragroepje samen bij de holle weg, gelegen aan het Daalhofpad, tussen de St. Emilionlaan en Winterslag. Deze holle weg maakte deel uit van de oude Wolderse weg, ook wel het kerkepad, dat een verbinding legde tussen de Theresiakerk en de Petrus en Pauluskerk in Wolder. De bodem bestaat uit rivierklei en grind, dat zich hier had afgezet door de Maas en vele andere riviertjes, die hun weg zochten van hoog naar laag en tevens het plateau insneden en terrassen vormden. We staan op het plateau. Tot voor er gebouwd werd in Wolder en Daalhof, waren er hier uitgestrekte landbouwgronden. Dit kwam door de eolische afzettingen, waar de bovenste laag uit het vruchtbare löss bestaat. We kijken naar een gele bloem aan onze voeten met de bladeren in een rozet. Na gezoek in de flora, het is een composiet, paardebloemstrepzaad, of ... komen we uit op de Vertakte leeuwetand. We gaan de holle weg in. Mij valt meteen de verandering op met een paar jaar geleden, dat we er waren: veel te donker, weinig lichtinval. De hazelaars staan veel te hoog. Dan de brandnetels, die veel plek in beslag nemen. Daar waar we de vorige keer diverse soorten aantroffen in grotere aantallen. Goed, de soorten waren er nog, op 1 na. Misschien toch maar de snoegroep vragen Om half tien zijn we nog naar het huis van Marijke gegaan, waar we de avond mochten afsluiten. [EB]

Werkgroep Vogels

In de kijker: Igo Gorissen

Vertel eens over jezelf, wie ben je en wat doe je?

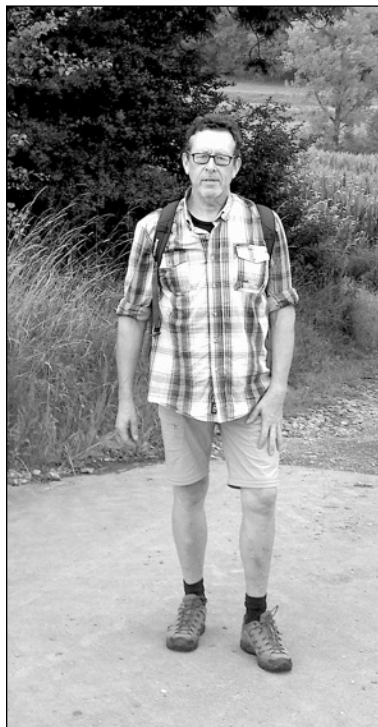
"Ik ben een grote vogelliefhebber, maar een beroerde vogelaar!"... Deze onder vogelaars, naar ik aanneem, bekende uitspraak van 'Baardmannetje' Hans Dorrestijn is zeker ook op mij van toepassing. En dat geldt niet alleen op het gebied van vogels. Je zou ook kunnen zeggen: "Ik ben een groot natuurliefhebber maar een beroerd natuurliefhebber". Nu is het gelukkig niet nodig om van de natuur te kunnen genieten dat je er ook alles -tot in detail- van moet kennen. Het verrijkt natuurlijk wel enorm als je er 'iets' meer van weet. Het IVN is voor mij bij uitstek de club waar het genieten, de beleving in brede zin en het vergaren van meer kennis op ongedwongen wijze hand in hand gaan. Ik zal echter nooit specialist op één onderdeel van de natuurlijke wereld rondom mij worden. Die drive is er niet. Ik probeer wel de grote en kleine samenhang te begrijpen.

De liefde voor de natuur is ook aangewakkerd bij mijn eerste werkgever Staatsbosbeheer waar ik weliswaar als bouwkundige werkte maar zijdelings veel meekreeg over natuur in Nederland en Zuid Limburg in het bijzonder.

Bij Scouting Nederland ben ik me als leidinggevende in diezelfde tijd op een andere wijze meer bewust geworden van de wereld die ons omringt. De zorg voor de natuur maar ook de schoonheid ervan heb ik naast veel andere aspecten waar Scouting mee bezig is op allerlei niveaus -van scoutinggroep tot Wereld Jamboeree- proberen over te brengen op kinderen en jonge mensen.

Mooie meerdaagse trektochten door de Ardennen, Vogezen, Alpen, IJsland, Sinaiwoestijn, Oost Turkije, Atlasgebergte en Patagonië waren bijzondere ervaringen op het gebied van natuur- en landschapsbeleving.

De laatste economische crisis heeft er -in negatieve zin- toe bijgedragen dat ik mijn bouwkundige kennis in combinatie met een later succesvol afgeronde studie interieurarchitectuur aan de Academie in Maastricht niet heb kunnen omzetten

in een eigen bureautje waar ik genoeg opdrachten kon genereren voor een volwaardig inkomen. Inmiddels was ik te oud -lees; te duur- om bij een architectenbureau te gaan werken. Die bureaus zaten daarbij zelf ook in zwaar weer. Gelukkig verdien ik nu toch 'de kost' als bureaumanager bij een huurdersbelangenvereniging in Maastricht. Een afwisselende functie met veel zelfstandigheid waar ik af en toe ook nog mijn bouwkundige kennis kwijt kan als huurders met klachten zitten op dat vlak.

Hoe lang ben je lid van de WGV en waarom ben je destijds lid geworden?

Sinds het voorjaar van 2015 ben ik lid van de Werkgroep Vogels. Op de terugweg van de nieuwjaarsactiviteit dat jaar fietste ik min of meer toevallig in het gezelschap van Johanna, die toen coördinator was, terug naar huis en we raakten in gesprek. Ondanks enig tegensputteren -"Ik weet niks van vogels"- wist zij mij zover te krijgen eens een keer te komen kijken. Nou ja, dan weet je het wel! Binnen de kortste keren volg je allerlei minicursusjes, bezoek je de maandelijkse bijeenkomsten en ben je lid van de werkgroep.

Welke activiteiten doe je allemaal op vogelgebied?

Het woord 'allemaal' in deze vraag kan meteen weggestreept worden. Voorlopig moet ik vooral veel meedoen, ervaren en zien. Leuk en leerzaam was het samenstellen van een powerpointpresentatie voor de avondbijeenkomst van afgelopen juli. Onderwerp: Herken de jonge vogel. Omdat een aantal werkgroepleden samen bijna honderd foto's van juvenielen instuurde, was het leuk om deze activiteit voor te bereiden.

Wat is je mooiste vogelervaring tot nu toe?

Voor mij is dat niet een bijzondere waarneming of een zeldzame vogel of zo. In oktober 2010 was ik fietsend op weg naar Italië. Vanuit Maastricht de Alpen over en via Verona, Ravenna en Assisi naar einddoel Rome. Ergens langs de Rijn in Duitsland en in zuidelijke richting fietsend hoorde ik eerst vaag maar allengs aanzwellend een zich in veelvoud herhalend geluid. Hoog in de lucht leek het. Al fietsend met de blik op oneindig stop je niet zo gauw om achterom te kijken. Dat hoefde ook niet want na een tijdje zag ik recht boven mij de eerste van honderden kraanvogels met hun trage vleugelslag in v-formatie over mij heen trekken. Op dat moment leek het of ze mij vergezelden en dat ik tot die groep trekkers behoorde. Een prachtig overweldigend gevoel dat hoorde bij dagen onderweg zijn naar een plek ver weg niet wetend wat er onderweg nog komt. Ik voelde toen de oerkracht die deze dieren drijft om zo'n reis aan te vangen. Ik had veertig kilo aan 'ballast' bij me; zij wat vetreserve en totaal geen zorgen over het onbekende. Ik kon ze met mijn ogen nog een hele poos hoog in de lucht volgen. Toen wist ik het zeker....Ik ga Rome halen!

Wat vind jij de mooiste vogel die in Nederland voorkomt en waarom?

Ik heb niet een uitgesproken voorkeur. Dat begrijp je ook als je mijn antwoord bij de eerste vraag leest. Misschien is het de ijsvogel om zijn kleuren-

pracht, maar helaas nog nooit zelf waargenomen. Misschien gewoon de merel om zijn prachtige zang op een zomeravond met regen op komst. Of de snip! Roofvogels, de havik in het bijzonder, vind ik ook prachtbeesten. Maar van de 'Baardmannetjes' kan ik ook genieten!

Motto (al dan niet op vogelgebied):

"Probeer, al is het maar een klein beetje, de plek waar je bent iets beter achter te laten dan dat je haar aantrof." Als iedereen dat doet, wordt het voortdurend een stukje beter. Iedereen kan zich naar eigen vermogen inzetten ongeacht capaciteiten, rang of stand en ik weet niet wat allemaal meer. Het is dus altijd goed. Op elk gebied en elk moment of plaats toepasbaar waar je ook bent. Het kan gelden voor een moment, een uur, een dag of een leven.

Igo Gorissen, 1 augustus 2017

Zondag 30 april - Ontbijtexcursie in de Dellen

Op zondag 30 april verzamelden we om 07.00 uur op het parkeerplaatsje aan de Molenweg om vanuit daar onze ontbijtexcursie te starten. Een prachtige heldere ochtend met de opkomende zon achter de heuvel. We hadden afgesproken naar de rand van de groeve te lopen om aldaar te ontbijten. Zo tijdens de broedtijd zie je toch leuke dingen die je in andere jaargetijden niet snel ziet. We hoorden bij een betonnen bunkertje gepiep van jonge vogels. Al snel ontdekte René dat er een nestje moest zitten in een rooster onder aan de bunker. Na nog geen 2 minuten wachten verscheen er een koolmees die heel behendig door een dun spleetje in het rooster naar binnen wipte en weer naar buiten kwam. Het feit dat Janneke wat dichterbij ging om een foto te nemen ontlokte de koolmees een fel gescheld. Grappig te zien dat een mees in zo'n bosrijke omgeving toch een holte uitkiest in een menselijk bouwwerk. Een stuk verder ontdekten we een tweede koolmeesnest, dit keer wel in een holte in een boom. We kwamen een veelheid aan vogels tegen; blauwe reiger, boomklever, boomkruiper, geelgorzen, grasmus, heggemus, houtduif, kievit, merel, pimpelmees, roodborst, spreeuw, tjiftjaf, vink, winterkoning, zanglijster. Ik had verwacht dat we de grote bonte specht zouden zien, maar net als de groene specht hebben we hem alleen maar gehoord. In een bosschage hoorden we een vogel uitgebreid zingen. We bleven met zijn allen twijfelen of we een zwartkop of een tuinfluiter hoorden. De zwartkop heeft een wat melodieuzere zang met uitschieters terwijl de tuinfluiter wat "vlakker" zingt. Toch bleven we twijfelen. Gelukkig werd ons geduld beloond en liet de zanger zich uiteindelijk zien: een prachtige zwartkop man!

Aangekomen op de rand van de groeve hebben we in de zon genoten van ons ontbijt. We werden zelfs nog getrakteerd op een bruine kiekendief vrouw, te herkennen aan haar roomwitte kruin. Daarnaast vlogen er heel veel zangvogels in de struiken om ons heen. Alsof ze speelden in de steeds warmer wordende voorjaarszon. Op de terugweg hebben we bewust geluisterd naar het geluid van fluïters; het doet denken aan een aflopende wekker. Zeer herkenbaar als je het eenmaal een keer gehoord hebt. Luister maar eens ernaar op de site van de vogelbescherming:

www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/?vogel=348

Bij het verlaten van het bos wandelden we door meer open veld en zagen we een veldleeuwerik, een witte kwikstaart en boerenzwaluwen. En als kers op de taart vloog er een blauwe kiekendief vrouw over het veld. Gelukkig voor sommigen van ons goed te herkennen aan haar witte stuit en tekening. Wat een prachtig begin van een prachtige dag! [JA]

Zaterdag 27 mei - Hemelvaart excursie Biesbosch

Het is zaterdag 27 mei, 06.15 uur; we zijn op weg naar de Brabantse Biesbosch. Het is al warm en volgens de weersvoorspelling zal de temperatuur vandaag snel verder gaan oplopen. Samen met een aantal andere leden van de WGV, die al een aantal dagen in de Biesbosch vertoeven, gaan we vandaag een boottocht maken in de Biesbosch en we hopen daar natuurlijk veel vogels aan te treffen. We gaan deze tocht maken onder leiding van 2 gidsen die als vrijwilliger werken bij Staatsbosbeheer. Marcel, een van onze gidsen, halen we op in Oosterhout en vandaaruit rijden we verder naar Raamsdonksveer. Daar zijn de andere vogelaars en ook Wim, onze 2^e gids van vandaag, al aanwezig. We zijn, inclusief de gidsen, met 16 personen; we verdelen ons over 2 bootjes en gaan om 09.00 uur van start! Als eerste gaan we op de Hofmansplaat een bezoekje brengen aan een Eendenkooi. Bij deze eendenkooi krijgen we door onze gidsen uitleg over hoe in vroeger tijden, het Kooihondje vóór de schermen en de kooiker áchter de schermen, hun werk deden bij het vangen van eenden. Vroeger werden deze eenden

gevangen voor consumptie; tegenwoordig is de eendenkooi nog wel eens in gebruik voor het vangen van eenden ten behoeve van onderzoek. Weer varend speuren en turen we naar vogels en krijgen we door onze gidsen informatie over het gebied inclusief 'n stukje historie. We gaan voor de 2^e keer aan wal bij de Zwarte Schuur (bij het gat van de Lepelaar); het zijn vrijwilligers die deze schuur onderhouden. Er zitten nesten van de Boerenzwaluw en in een van de nokken in de schuur hangt een uilenbroedkast die bewoond wordt door Kerkuilen. Ook daar maken we een wandelingetje; dit gebied kun je overigens alleen bezoeken op afspraak.

Als we weer aan boord zijn, wijst Henny ons diverse malen op de zang van de Cetti's zanger. Een vogel die je niet iedere dag hoort; het is dus wel bijzonder dat we dit geluid vandaag een paar keer goed kunnen beluisteren en natuurlijk proberen te onthouden voor een volgende keer. Als we op de Palingsloot varen zien we een bever met zijn kop boven het water uitstekend, zwemmen; als we dichterbij komen duikt hij niet weg. Hij blijft op en neer zwemmen, steeds hetzelfde stukje heen en weer terug. Is hij ziek, of hangt hij misschien (onder water) ergens in vast? Het ziet er in ieder geval zielig uit, maar ... we kunnen niets doen om hem te helpen. (2 dagen later horen we van Marcel dat een boswachter daar een dode bever heeft gevonden; het is nog onbekend wat er aan de hand was). Onderweg zien we in de verte ook nog het nest van de Visarend in een hoogspanningsmast. Jammer dat we niet dichterbij kunnen komen. Om stipt 13.00 uur worden de bootjes weer vakkundig aangemeerd. We hebben een mooi, 4 uur durend boottochtje er op zitten. Hoog tijd om iets lekkers te drinken en eten bij Fort Lunet.

Als de inwendige mens is versterkt wordt besloten om met de auto's nog enkele mooie plekjes in de Noordwaard te bezoeken. We rijden 'n stukje en maken een stop op de Bandijk en bij het IJzeren kunstwerk 'Uitkijk op het landschap', waar we helaas teleurgesteld worden ... wellicht hebben de vogels een koeler plekje opgezocht.

Tot slot zijn er de enthousiastelingen onder ons die graag nog een laatste stop maken om vandaag ook nog de Zomertortel te kunnen scoren. Een paar vogelaars wordt het echter "te heet onder de voeten" (het is zo'n 34 graden); zij vinden dat het voor vandaag genoeg is geweest.

Al met al was het een fijne dag; we zijn wat meer te weten gekomen over de Biesbosch en we hebben kunnen genieten van de vogels die we gezien en/of gehoord hebben. Vogels zoals de Aalscholver, Kievit, Visdief, Zomertaling, Lepelaar, Snor, Krakeend, Boomkruiper, Pimpelmees, Bosrietzanger, Fuut, Buizerd, Cetti's Zanger, Putter, Gierzwaluw, Visarend, Meerkoet, Grasmus, Wilde eend, Rietzanger, Grauwe Gans, Wespendif, Fitis, Koekoek, Groenling, Vink, Spotvogel, Grote bonte specht, Zwartkop, Wulp, Zanglijster, Kemphaan, Spreeuw, Kluut, Zwarte roodstaart, Witte kwikstaart, Grutto, Huiszwaluw, Kleine karekiet, Tuinfluiter, Blauwborst, Kleine mantelmeeuw, Canadese gans, Wintertaling, Roodborsttapuit, Tureluur, Koolmees, Rietgors, Scholekster, en nog meer

[Lilian Wetzels]

Zaterdag 24 juni - Eijsder Beemden

De planning was om vandaag naar de Molenplas bij Stevensweert te gaan, maar we bleken maar met z'n drieën te zijn vandaag. Vandaar dat we besloten wat dichterbij huis te blijven en naar de Eijsder Beemden te gaan. Dat was geen slechte beslissing, het werd een prachtige excursie. Meteen bij aankomst vielen de vele gierzwaluwen op. Op grote hoogte scheerden ze over ons heen. Bij de eerste plas aan de linkkant zaten twee kieviten. In de verte dobberden wat knobbelzwanen. We zagen aalscholvers, blauwe reigers, eksters, een buizerd, futen, houtduiven, kokmeeuwen, kuifeenden, meerkoeten, merels, scholeksters, spreeuwen, vinken, wilde eenden en zwarte kraaien. Na even zoeken zagen we de grasmus die we konden horen in de topjes van de begroeiing naast het pad. Toen we vanaf het pad wat meer de bosjes in liepen, kwamen we in een wirwar van heen en weer vliegende vogels terecht. Er vlogen een aantal grote bonte spechten van boom naar boom, we zagen boomkruipers langs een stam omhoog klimmen en overal hoorden we het getjilp van jonge vogels. Het was een genot om te kijken naar jonge koolmezen, pimpelmezen, staartmezen, zwartkoppen (met het nog bruine petje), tjiftjaffen en tuinfluiters. Wat een drukte, het leek zowaar echt op spelen wat ze deden.

Bij het verlaten van het bosje hoorden we een winterkoning die we na even turen in een struikje konden zien zitten. Lopend langs het riet hoorden we afwisselend het gekras van de kleine karekiet en de drukke zang van de bosrietzanger. En niet veel verder een matkop in wat wilgen. Op de terugweg hoorden we het kenmerkende "koekoek" steeds dichterbij komen. En we hadden geluk; mijnheer koekoek ging op een vrij kale tak in een boom zitten, zodat we hem even konden

bekijken. Voordat we terug gingen naar de auto hebben we ook nog mogen genieten van 'de blauwe flits', de ijsvogel. We zagen hem vliegen en landen in een boompje langs het water. Daar ging hij of zij vissen. Toen we op een bankje gingen zitten kijken, kwamen er nog twee ijsvogels aangevlogen. Waarschijnlijk een ouder met jongen dus. Vlieg- en visles... Wat een prachtig gezicht. Ze blijven uitheems aandoen met die prachtige blauwe rug en die oranje buik.

We hebben met z'n drietjes nagenoten van deze bijzondere ochtend onder het genot van een kopje koffie en stukje vlaai. Het is dus zeer de moeite waard in deze tijd van het jaar eens rustig de tijd te nemen om van de jonge vogels te genieten. [JA]

Oproep – deelnemers gezocht voor kool- en pimpelmees onderzoek in nestkasten in de stad

Eerder heb ik in Humus wel eens iets geschreven over mijn onderzoek naar kool- en pimpelmezen in de omgeving van Maastricht. Voor degenen die er nog niets over gelezen hebben geef ik graag een korte samenvatting. Ik heb 2 'studiegebiedjes'; de Schark (aan de Mergelweg), waar ongeveer 35 nestkasten hangen en de kinderboerderij van De Heeg, waar zo'n 25 nestkasten hangen. Deze nestkasten zijn geschikt voor kool- en pimpelmezen en sinds 2014 volg ik de gebeurtenissen tijdens het broedseizoen nauwkeurig. In de praktijk houdt dat in dat ik bijna dagelijks alle kasten voorzichtig open en kijk wat voor moois er te zien valt. Op deze manier krijg ik een goed beeld van verschillende parameters die iets zeggen over hoe het broedseizoen verloopt: de datum waarop het eerste ei gelegd wordt, de grootte van de broedsels, de datum waarop gestart wordt met broeden, het aantal eieren dat (niet) uit komt, het aantal jongen dat uit vliegt, en nog veel meer. Super interessant, zeker omdat die gegevens goed te vergelijken zijn met gegevens uit landelijk onderzoek. Naast deze gegevens heb ik ook een ringvergunning voor holenbroeders en ring ik alle jonge mezen en alle adulten die ik tijdens het broedseizoen vang. Ik kan zo in opeenvolgende jaren zien of er jongen of adulten van voorgaande jaren terug in het gebied komen of zelfs nooit weg trekken.

Mijn gegevens voer ik in in het computerprogramma 'Nestkaart' van Sovon. Zij worden dan ook gebruikt om landelijke trends en ontwikkelingen in kaart te brengen.

Vorige winter bedacht ik dat het leuk zou zijn wat meer te weten over het wel en wee van mezen die in de stad leven. Kool- en pimpelmezen zijn immers echte tuinvogels die dankbaar gebruik maken van aangeboden voedsel in tuinen en niet te vergeten nestkastjes. Om met dit mezen-in-Maastricht project te starten heb ik via de school van mijn kinderen mensen benaderd. Dat resulteerde in ongeveer 40 nestkastjes die ik in tuinen bij mensen in Maastricht ben gaan ophangen. Deze deelnemers controleerden ongeveer 1 keer per week hun nestkastje en rapporteerden aan mij hun bevindingen. Verbazingwekkend genoeg zijn van de 40 nestkastjes die ik heb opgehangen nog geen 15 nestkasten bezet geraakt. Dat kan aan allerlei factoren liggen. Zijn de nestkasten te nieuw? Hebben de meeste

mezen in de stad al een vaste broedplaats? Moeten de mezen wennen aan een nieuwe kast? In elk geval zag ik in een aantal gevallen dat oude nestkasten die deelnemers in hun tuin hadden hangen wél bezet raakten. Intrigerend, de natuur gaat (gelukkig) zijn eigen gang! Een kort overzicht van wat het op leverde: 17 nesten, waarvan 8 koolmees nesten en 9 pimpelmees nesten. De koolmezen legden in totaal 54 eieren waarvan uiteindelijk 27 jonge koolmezen uitvlogen. De pimpelmezen legden in totaal 78 eieren, waarvan uiteindelijk 26 jonge pimpelmezen uitvlogen.

Ook komend jaar (2018) wil ik heel graag verder met het onderzoek. Op de eerste plaats omdat het me leuk en belangrijk lijkt een completer beeld te krijgen van de kool- en pimpelmezen dynamiek in de stad. Maar ook omdat het ontzettend leuk is mensen meer te betrekken bij (simpel) biologisch onderzoek.

Vandaar mijn oproep: wie wil er meedoen aan mijn mezen-in-Maastricht project 2018?

Wat is de bedoeling:

- je woont binnen de gemeente Maastricht
 - je hebt een eigen nestkastje in de tuin dat (op voor vogels veilige manier) open kan
 - je wil een nestkastje van mij ophangen in het najaar of de winter
 - je bent bereid tussen half maart en half juni minimaal 1x per week het kastje te controleren
 - je rapporteert aan mij wat je ziet, hoort, denkt (bijvoorbeeld met foto's)
 - ik kom de kleine (en grote) mezen ringen als ze ongeveer 10 dagen oud zijn
- Ik garandeer dat het hartverwarmend is dit prachtige proces van dichtbij te kunnen volgen. Als je voorzichtig kijkt, is het voor de mezen geen enkel probleem (ze laten zich zeker niet makkelijk verstoren). Nieuwsgierig geworden, overtuigd dat je mee wil doen of ken je andere mensen die mee zouden willen doen? Neem dan gerust contact met mij op:

Janneke Ackermans, e-mail: janneke.ackermans@gmail.com, tel. 06-34832847.

Werkgroep Natuurbeheer

Zaterdag 8 april - boomgaard Lucien Mesch samen met IKL Totaal 12 personen

We snoeien in de gemeente Eijsden-Margraten, en voor deze gemeente had het IKL nog een budget open staan wat ze graag aan ons besteden met een ochtend snoei begeleiding. In de wei van Lucien staan mooie volwassen appelbomen die nodig van binnen opengemaakt moeten worden. Een klus die in de zomer als de bomen vol in blad staan bijna niet uitgevoerd kan worden omdat je dan het overzicht volledig verliest. Verder zijn er veel perenbomen met waterloten, en pruimen bomen die heel grillig groeien. Met enkele ingrepen moeten ze de goede richting op geholpen worden. Herni van het IKL was er met snoei gereedschap, ladders etc. Johan stoffer had zijn terrein opengesteld om te parkeren en ik had pijltjes geplaatst voor de routing vanaf de openbare weg. Het was fijn om tijdens het snoeien even om advies te vragen als we er onder elkaar niet uitkwamen. En dan is het leerzaam om uitleg te krijgen bij de keuzes die je tijdens het snoeien kunt maken. Deze boomgaard onderhouden we al vele jaren en bestaat inmiddels uit mooie volwassen bomen die weer een hele andere aanpak nodig hebben als pas aangeplante bomen die we tijdens de snoeicursus van het IKL in December snoeiden.

Zaterdag 6 mei - boomgaard Amby samen met de buurt Totaal 16 personen en 10 juni totaal 12 personen

Omdat we in het najaar niet in Amby waren geweest door het slechte weer, gaan we nu 2 keer werken in Amby om zo de eventuele achterstand weg te werken. We beginnen links vooraan in de wei en lopen zo de hele wei door naar achter. In Amby is er op alle gebied veel te ontdekken in de wei. De verschillende fruitrassen, de mooie oude bomen en de piepjonge bomen. Er zijn bijenkasten er is een bijenhotel. De schapen die het gras kort houden worden elke dag door Dennis van de kinderboerderij Daalhof verzorgd en hij doet allerhande kleine klusjes zodat alles er piekfijn uitziet. Er is een vaste groep mensen uit de buurt die zich echt verantwoordelijk voelen voor de wei en dat straalt er vanaf. Na de snoei-ochtend komt John met zelf gebakken vlaai met af en toe een experimentele vlaai ertussen, waarvoor wij graag proefkonijn willen zijn.

Zaterdag 15 juli - boomgaard Torenmolen gronsveld

Totaal 6 personen

Achter de molen ligt een grote wei met fruitbomen. De appelbomen moeten van binnen open worden, de pruimen iets in lengte teruggenomen, en de peer heeft waterloten die eruit moeten. We hebben fijn gewerkt en kunnen ons al verheugen op de week erop, want dan gaan we vlaaien bakken in het bakhuis van de molen. Jo de molenaar vindt het fijn als we komen, dan kan de oven weer eens gestookt worden en zijn vrouw is thuis in het bakken van vlaai en weet alles van de receptuur en hoeveelheden. Het meel is gemalen in de molen, de eieren zijn van de kippen op het erf. De pruimen komen van de boomgaard van Lucien en de schansen om de oven te stoken hebben we gekregen van Maasveld, gemaakt door de bewoners. [DvdW]

Wergroep Wandelen

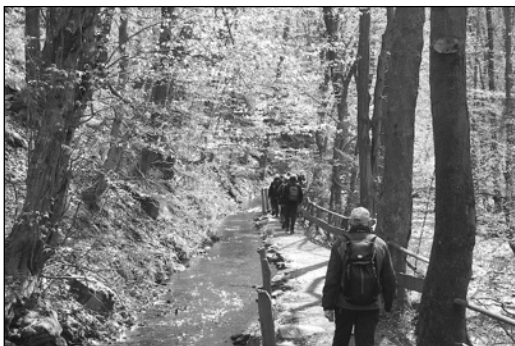
Zondag 23 april - IVN-wandeling met busvervoer van Simonskall naar Obermaubach

De voorwandelaars zijn: Jan, Jo, Chrit, Herman en onze chauffeur Gid.

Op het Kon. Emmaplein, de opstapplaats vanwaar we al jaren vertrekken, is de klimaatverandering goed te zien. Al die jaren staat de Japanse kers vol in bloei wanneer we er opstappen, maar dit jaar is de bloei al helemaal voorbij. Het weer is wisselend bewolkt en via de gebruikelijke opstapplaatsen rijden we naar de Eifel. We zijn met 36 wandelaars (en dat valt een beetje tegen), voorbij Aken rijden we via de Himmelsleiter richting Roetgen en vervolgens naar Simonskall. Donkere wolken boven de Eifel maar er zijn ook lichtere plekken. Simonskall ligt in het diep ingesneden Kalltal, werd in 1608 gesticht en heeft nu ongeveer 50 inwoners. Bij Café Kern worden we vriendelijk ontvangen voor een kop koffie, de Schwarzwälder Kirsch is in de aanbieding dus wordt er een veel te groot stuk gegeten....maar wat hebben ze er lekkere Torten!!!! Na de koffie vertrekken we en wandelen door het diep ingesneden Kalltal. Het riviertje de Kall ontspringt op een hoogte van 560 m en stroomt na ongeveer 22 km op een hoogte van 176 m in de Roer.

De wandeling door het dal van de Kall is afwisselend met bos en open stukken grasland.

Na ongeveer 2 km slaan we af naar rechts en lopen langs de molenbeek van de Mestrenger Mühle. Daarna lopen we nog ongeveer 3 km verder tot het riviertje Tiefenbach. Kort na het passeren van de molen valt een deelneemster uit. Zij wordt met haar vriendin door een verkeersregelaar van een wielervedstrijd meegenomen in de auto en in Vossenack afgezet. We spreken af dat zij 's avonds bij de kerk door ons worden opgehaald.

Omdat er een bruggetje over de Kall verdwenen is, terwijl dit wel op de kaart staat, moet groep Chrit, de wandelaars van de iets kortere route, een stukje omlopen (zo werd de route dus 2 km langer!).

Groep Herman heeft het geluk dat zij een afslag missen en daardoor niet hoeven om te lopen. Zij volgen het Kalltal nog een kilometer en verlaten dan het dal om via een pad langs het riviertje de Schüllbach richting Bergstein te gaan. Het is een flinke klim, van 220 naar 360 meter, maar het uitzicht vergoedt veel. De groep is om 13.00 uur in Bergstein, wandelt door het dorp en bezoekt het kerkje (Heilige Maurische Märtyrer). Dan naar de Burgberg, 401 meter hoog. Boven op deze berg heeft in het verleden een burcht gestaan: Reichsburg Berenstein. De uitzichttoren op de Burgberg: (Krauwtschketurm) is 13,50 meter en heeft 76 trappen, het uitzicht is werkelijk schitterend. In zuidoostelijke richting kun je aan de horizon het Siebengebergte zien liggen. Afstand ongeveer 65 km. Als groep Chrit het Kalltal verlaat, volgen zij een pad langs het riviertje de Tiefenbach en vervolgens

langs de Macherbach omhoog (groep Herman staat dan op de uitkijktoren) naar het dorpje Brandenburg met ook die flinke stijging van zo'n 140 meter. Het is drie uur als de groep Herman in Obermaubach aankomt. Na afdaling langs de Driesbach bereiken ook de wandelaars met Chrit zo'n half uur later Obermaubach en zoeken een plaatsje bij Café Flink. Obermaubach ligt aan het gelijknamige stuwmeer en heeft ongeveer 1600 inwoners. Het stuwmeer

Obermaubach werd in 1933 - 1934 gebouwd en heeft een oppervlakte van 55 hectare. De inhoud bedraagt maximaal 1,65 miljoen m³. De mooie vistrap geeft de vissen de mogelijkheid om stroomopwaarts in het stuwmeer te komen en heeft

een hoogteverschil van 7 meter. Het weer tijdens de wandeling was wat aan de koele kant met bewolkte periodes maar ook met mooie, zonnige momenten. Even na halfvijf vertrekken we naar Vossenack om de twee dames op te halen (zij hebben gelukkig in een bejaardenhuis nog koffie kunnen drinken en warm kunnen zitten) en dan richting Maastricht. Even voor halfzeven zijn we in Maastricht en zit de mooie en vooral gezellige wandeling er weer op.

Iedereen bedankt, de volgende wandeling is op 22 oktober 2017.

[HH]

Bie dur Lei

(Châlet D'n Observant)

Midden in de ENCI-groeve ligt het infocentrum 'Bie dur Lei' (Châlet D'n Observant) met een prachtig terras waar het heerlijk toeven is.

Geniet van het fantastische uitzicht op de Observant, de visvijver en de nog in bedrijf zijnde ENCI-groeve met haar adembenemende kalkwanden.

Of beklim de trap naar het spectaculaire uitzichtplatform.

Binnen is er een doorlopende informatiefilm over het 'Plan van Transformatie ENCI-gebied', waar beheerder Lei Bellefroid u trouwens alles over kan vertellen.

Het is niet alleen een plek om lekker uit te rusten onder het genot van een hapje en een drankje, maar ook het vertrekpunt van o.a. een fotospeurtocht, prachtige wandelingen (5-25 km) en fietstochten. Deze zijn gratis te verkrijgen.

De kinderen kunnen gratis op zoek naar fossielen in mergelblokken.

Met hamer, helm en veiligheidsbril wordt het een spannend avontuur.

Voor de grote avonturiers zijn er rondleidingen door de ENCI-groeve.

In de vijver kan gevist worden en als u met een groep een op maat gesneden excursie of activiteit zou willen, kan dat geregeld worden.

Bie dur Lei is het hele jaar door geopend
op woensdag en donderdag van 12.00 tot 17.00 uur,
op vrijdag, zaterdag en zondag van 11.00 uur tot 18.00 uur.

Adres: Lage Kanaaldijk 115, 6212 NA Maastricht
e-mail: chaletobservant@gmail.com
website: www.chaletobservant.nl

Lid worden?

Wilt u samen met ons de natuur van dichtbij beleven? Geef u dan op als lid van IVN, waarvan de afdeling IVN Maastricht onderdeel is.

U bent dan lid van IVN en aangesloten bij de afdeling IVN Maastricht.

CONTRIBUTIE	€
IVN-lid (en aangesloten bij afdeling Maastricht) incl. tijdschrift 'Mens en Natuur' (4x) + afdelingsblad 'Humus' (3x)	24,-
IVN-lid + abonnement 'de Natuurgids' (8x per jaar)	39,50
Huisgenoot- of Jeugdlid	5,-

Aanmelden bij ledenadministratie

Secretaris Carlo Poolen - Trichtervoogdenstraat 70, 6223 CT Maastricht.
Tel: 043-3626261. E-mail: ivn.maastricht@home.nl

Contributie overmaken naar:

ING Bank rekeningnr. NLO5 INGB 0002 4052 39 van IVN afdeling Maastricht, met vermelding van uw N.A.W. gegevens.

Donaties

Wilt u geen lid van onze vereniging zijn, maar ons wel financieel steunen? Dat kan! Maak minimaal € 15,- over op bovenstaande rekening onder vermelding van: donatie. U ontvangt dan 3x per jaar ons afdelingsblad 'Humus'. U heeft geen stemrecht en u krijgt geen korting op IVN-cursussen en andere IVN-activiteiten.

Adverteren in Humus

De kosten voor 1 jaar (3 nummers) adverteren, bedragen:

zwart/wit: ¼ pagina € 25,-; ½ pagina € 50,-; 1 pagina € 75,-

full colour: ¼ pagina € 37,50,-; ½ pagina € 75,-; 1 pagina € 112,50

Kopij voor Humus 100 (verschijnt jan. 2018)

Aanleveren voor 13 november bij Chrit Merckelbagh,
Venkelbeemd 1, 6229 WV Maastricht of per e-mail chritm@gmail.com

Redactie Humus: Chrit Merckelbagh, Tineke & Wil de Jong

Humus komt 3 keer per jaar uit met een oplage van 350 ex.,
het winternummer heeft een oplage van 400 ex.

Gid

van Schijndel

advies en interim-management

A Veulenerbank 6
NL/ 6213 JT Maastricht
M +31 621 25 30 47
E gid.advies@ziggo.nl
W www.gidadvies.nl

Advocatenkantoor mr. Anton van den Broek

lid van de Vereniging Arbeidsrecht Advocaten Nederland

Uw advocaat voor al uw problemen op het gebied van
arbeidsrecht, sociale zekerheid en ondernemingsrecht.

Onder het motto:
‘het voorkomen van problemen is beter dan problemen oplossen’
is het verstandig mij op voorhand te raadplegen
voordat er een juridisch conflict ontstaat.

kantoor: Brusselsestraat 7, 6211 PA Maastricht
e-mail: avandenbroek@advocatenvandejurist.nu
telefoon: 06-26314341